

Bild 1. Planområdet idag

Grönstrukturutredning för **DETALJPLAN FÖR VERKSAM- HETER OCH BOSTÄDER SÖDER OM WIESELGRENSPLOTSEN (Rambergsstaden 733:167 mfl.) INOM STADSDELEN RAMBERGSSTADEN**

Marie Pell

Park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad

2021-06-18

Sammanfattning

Planområdet är beläget längs med Hjalmar Brantingsstråket i Lundby, en stadsdel med ett stort antal omfattande stadsutvecklingsprojekt där nya bostäder, kontor och kollektivtrafik innebär ett ökat tryck på områdets offentliga ytor. Detaljplanens syfte är att i väst ersätta loFF:s befintliga anläggningar för bad och ishall med nya anläggningar, att i nordöst möjliggöra för Västfastigheter att bygga ett nytt sjukhus och att på ett flertal ställen inom området utreda möjligheten att bygga bostäder. Då loFF:s nybyggnationer innebär att ett populärt utomhusbad läggs ned har loFF också en ambition att inom området tillskapa så kallade "Aktiva utemiljöer", en utemiljö för spontan aktivitet som kan nås av allmänheten gratis och dygnet runt.

Planområdet omges av en grönstruktur som med ett flertal parker och naturområden kopplar an till Göteborgs två gröna kilar *Hisingens gröna kulturlandskapskil* samt *Backa-Rödbokilen*. Planområdet i sig har en näst intill total avsaknad av gröna värden och det är tydligt att dess hårdgjorda ytor utgör ett avbrott i grönstrukturen. En tillgång i direkt anslutning till planområdet är ett nyanlagt aktivitetsstråk längs med Rödlönsgången. Trots planområdets närhet till en grönstruktur med goda ekologiska värden visar grönstrukturutredningen att området har en brist på tillgång till grönstruktur kopplad till de sociala målen i *Grönstrategi för en tät och grön stad* (Göteborg stad, 2014). Bristen beror till stor del på att trafikerade leder omringar och isolerar planområdet från omgivande grönstruktur, att höjdskillnader ger otillräcklig tillgänglighet till de omgivande parkerna samt att trafikbuller drar ner på de omgivande parkernas rekreativa värden. Främst är avsaknaden av bostadsnära parkkvaliteter och sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt ett *Varierat växt- och djurliv*.

Resultatet av utredningen visar att det inom detaljplanen bör tillskapas allmänna ytor med en utformning som ger sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt ett *Varierat växt- och djurliv*. Detta kan göras genom att bredda och utveckla aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången. Det är också av stor vikt att tillkommande ytor där Idrott- och föreningsförvaltningen bygger Aktiva utemiljöer utformas med inslag som gynnar dessa sociotopvärden. Sociotopvärdet *Varierat växt- och djurliv* bör också främjas genom nya planteringar och träd i anslutning till mindre platsbildningar, vid entréer samt längs med vägar och stråk.

Vad finns och vad behövs?

Nyttja

- Aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången med sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek*
- Stadspark Keillers park i söder - stärk fysisk och visuell koppling
- Bostadsnära park Sunnanvindsparken och stadsdelsparken Flunsåsparken i norr, stärk koppling över Hjalmar Brantingsgatan
- Bostadsnära park med lekplats, Jutegårdsplatsen, stärk koppling och utveckla lekplats

Värna

- Planområdets läge i de gröna kilarna *Hisingens gröna kulturlandskapskil* och *Backa-Rödbokilen*
- Värdefulla blommande och fruktbärande träd väster om Inlandsgatan

Utveckla

- Aktivitetsstråket Rödlönsgången för att uppnå bostadsnära parkkvaliteter
Befintliga sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek* bör kompletteras med sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt *Varierat växt och djurliv*.

Tillskapa

- Sociotopvärdena *Vila* samt *Varierat växt och djurliv* inom Idrott och föreningsförvaltningens ytor för Aktiva utemiljöer
Genom att tillföra sociotopvärdena *Vila* och *Varierat växt och djurliv* till IoFF:s Aktiva utemiljöer kan dessa ytor komplettera aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången och stärka områdets bostadsnära parkkvaliteter.
- Trädrader och planteringar längs gator och vägar
Ger lättorienterade, trivsamma gång- och cykelstråk, samt gynnar biologiska spridningskorridorer och dagvattenhantering.

Innehållsförteckning

Övergripande grönstruktur - Kartläggning	5
Lundby	5
Bebyggelsestruktur	
Pågående arbeten som påverkar utredningsområdet	6
Barriärer - infrastruktur och buller	9
Grönstruktur	10
Angränsande parker och naturområden	11
Analys av planområdets tillgång till Stadspark, Stadsdelspark och Bostadsnära park	13
Analys av planområdets tillgång till offentlig friyta	14
Planområdets grönstruktur - Nulägesbeskrivning	16
Planområdets grönstruktur	16
Sammanfattning och analys	18
Detaljplanens påverkan - Tillgångar och behov	20
Detaljplanens syfte	20
Detaljplanens påverkan på grönstrukturen	21
Vad finns?	22
Vad behövs?	22
Förslag på strategi	23
Nyttja	23
Värna	23
Utveckla	23
Tillskapa	
Förslag på hur SBK:s detaljplaneförslag kan utvecklas för att närma sig målen i PoNF:s grönstrategi	24
Behov av ytterligare utredningar	25
Bilaga: Planeringsförutsättningar	26

Övergripande grönstruktur

Kartläggning

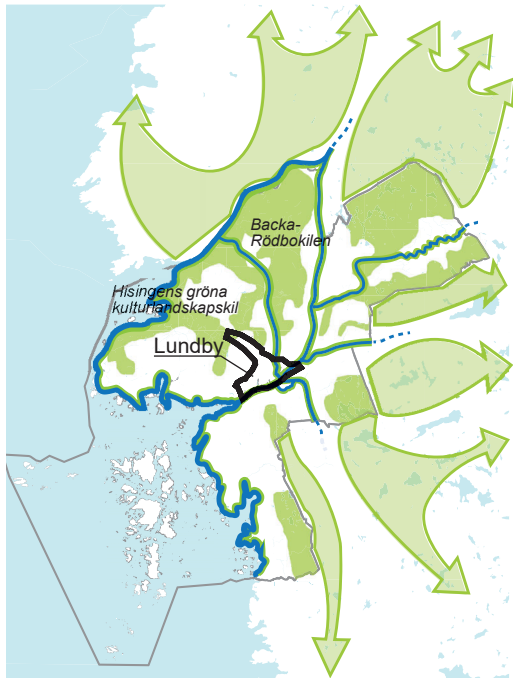

Bild 2. Lundbys läge som del av Hisingens gröna kulturlandskapskil och Backa-Rödbokilen.

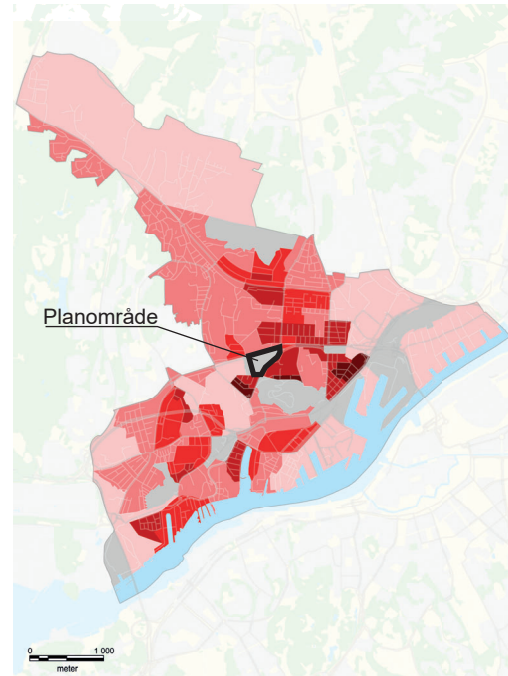

Bild 3. Lundby. Flest människor per yta bor i basområdena Kvillestaden, Rambergssstaden och Eriksberg.

Lundby

Detaljplaneområdet är beläget i Stadsdelen Lundby på Hisingen i Göteborg, en stadsdel där bebyggelsen främst ligger i det låglänta dallandskapet medan grönstrukturen till stor del består av vegetationsklädda berg. Stora infrastrukturleder delar in stadsdelen både fysiskt och upplevelsemässigt i mindre områden.

Bebyggelsestruktur

Bostadsbeståndet i Lundby är varierat, men flerbostadshus är övervägande den vanligaste boendeformen. Flest människor är bosatta i primärområdena Rambergssstaden, Kvillebäcken och Eriksberg. Det byggs mycket i Lundby och Lundby är en av de stadsdelar i Göteborgs Stad som växer snabbast. Lundby är utpekad som ett prioriterat utvecklingsområde i *Strategi för Utbyggnadsplanering* (Göteborgs stad, 2014). Delar av Lundby ingår också i Älvstaden - Backaplan, Frihamnen, Lindholmen och Ringön - där verksamhetsområdena successivt ska utvecklas till blandstad.

Pågående arbeten som påverkar utredningsområdet

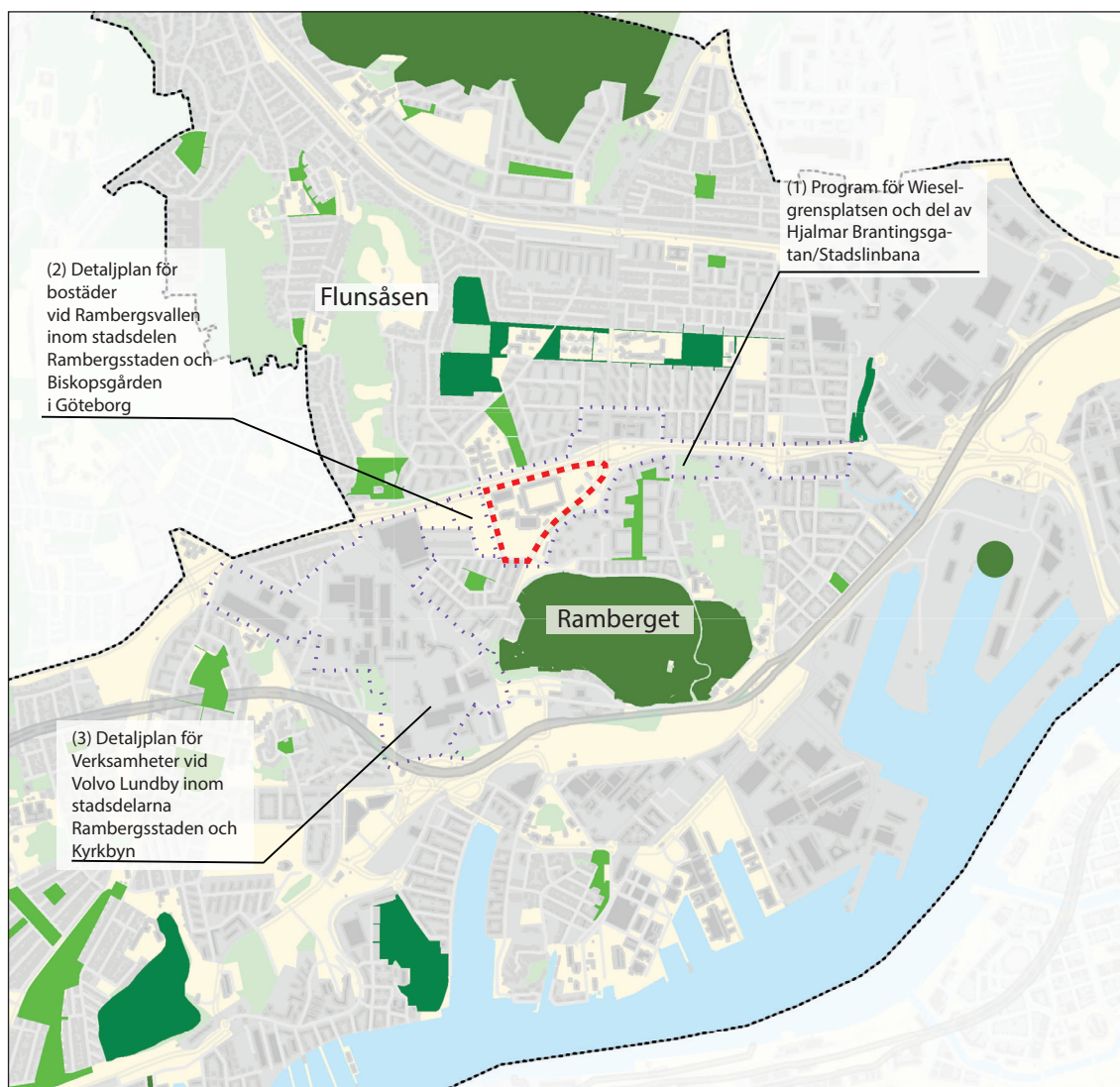

Bild 4. Övergripande grönstruktur och omkringliggande stadsutvecklingsprojekt

Beskrivning av pågående stadsutvecklingsprojekt

Planområdet är beläget inom och i anslutning till ett antal pågående stadsutvecklingsprojekt som påverkar befintlig och kommande grönstruktur (bild 3, sid. 5). Nedan görs en redogörelse för dessa.

(1) "Program för Wieselgrensplatsen och del av Hjalmar Brantingsgatan" och detaljplanen "Stadslinbana - Station Wieselgrensplatsen"

Planområdet är beläget inom programarbetet "Program för Wieselgrensplatsen och del av Hjalmar Brantingsgatan". Programarbetet har inletts för att beskriva effekterna av en eventuellt kommande linbanas placering vid Wieselgrensplatsen, för att beskriva utvecklingsmöjligheter och bevarandevärden vid den befintliga torgmiljön samt för att

utreda förtätningsmöjligheter vid Vågmästareplatsen, Wieselgrensplatsen och längs med Hjalmar Brantingsgatan. Ett beslut om att avbryta planarbetet med Lindbanan fattades av byggnadsnämnden den 15 december 2020.

(2) ”Detaljplan för bostäder vid Rambergsvallen inom stadsdelarna Rambergsstaden och Biskopsgården i Göteborg”

Väster om planområdet är ”Detaljplan för bostäder vid Rambergsvallen inom stadsdelarna Rambergsstaden och Biskopsgården i Göteborg” under byggnation och beräknas färdigställas 2021. Syftet med detaljplanen är att göra det möjligt att bygga 800 bostäder samt en förskola vid Rambergsvallen i stadsdelen Rambergsstaden. Bebyggelsen är utformad i kvartersform och med åtta våningar utmed Hjalmar Brantingsgatan i norr och med fem till sex våningar för bebyggelsen söderut mot Lantmannagatan.

I samband med detaljplanen identifierades ett behov av att koppla samman områdena norr och söder om Hjalmar Brantingsgatan. Detta resulterade i att spårvagnshållplatsen Rambergsvallen bryggades över med ett tryggare övergångsställe mot Rambergsvallen och Keillers park i söder och i att ett aktivitetsstråk byggdes längs med Rödlönnsången. Visionen var att aktivitetsstråket senare skulle kunna bli en del av ett större idrotts-/rekreationsområde med bla Lundbybadet och Rambergsvallens nya fotbollsarena. Stråkets gröna och rekreativa värden byggdes i syfte att kompensera de gröna områden som gått förlorade i och med bebyggelsen inom detaljplanen.

(3) Detaljplan för Verksamheter vid Volvo Lundby inom stadsdelarna Rambergsstaden och Kyrkbyn.

Ytterligare väster ut om planområdet planläggs *Detaljplan för Verksamheter vid Volvo Lundby inom stadsdelarna Rambergsstaden och Kyrkbyn*. Syftet med planen är att möjliggöra att AB Volvo samlar sin kontors-, utvecklings- och testverksamhet i Lundby. Inom området planeras det för verksamheter och kontor, med inslag av service längs med vissa stråk. Antalet arbetsplatser inom området planeras fördubblas till totalt cirka 10-12 000. Planen vann laga kraft 2019-09-24.

Påverkan på utredningsområdet

Stadsutvecklingsprojekten i planområdets omgivning en hög förtätningsgrad av både bostäder, kontor och kollektivtrafik. Det innebär att det i framtiden kommer både bo och vistas fler i området. Byggprojekten medför både ett ökat tryck på befintliga grönområden och att befintliga gröna värden går förlorade. Därmed blir det viktigt att både inom och i anslutning till planområdet värna om befintliga gröna värden och

tillskapa nya grönområden.

Det nybyggda aktivitetsstråket längs med Rödlönnsången är en god tillgång till planområdet och har potential att utvecklas med fler ekologiska och sociala värden. Dess nuvarande utformning går väl ihop med detaljplanens vision om att skapa ett område med ett innehåll som lockar till fysisk aktivitet. Dess utsträckning är också en bra start på en sammanbindande länk mellan Flunsåsparken i norr och Keillers park i söder. En nackdel för stråket är dock att den nya bebyggelsen väster om stråket medför skugga längs med stråket stora delar av dagen.

Barriärer - infrastruktur och buller

Infrastruktur som Lundbyleden, Hamnbanan och Hjalmar Brantingsleden delar in Lundby i mindre områden. Trafiklederna är stora barriärer i stadsdelen och påverkar tillgången till park. De större lederna är den främsta bullerkällan i stadsdelen. För att uppnå kvaliteten *Vila* i ett park- och naturområde bör större delen av parkytan ha en ljudnivå på max 50dB (medelvärde per dygn). Färjenäsparken, Keillers park och Kvillebäcksparken är exempel på parker som är mycket bullerutsatta. I *Stadsdelsvis grönplan för Lundby* (2019) framgår att stora delar av stadsdelen, på grund av buller, saknar det viktiga sociotopvärdet *Vila* i sina utemiljöer.

Bild 5. Ekvivalent ljudnivå, källa GoKart, 2020. Kartbilden visar att endast en mindre yta inom detaljplaneområdet idag ligger under den maxnivå (50dB) som enligt Grönstrategi för en tät och grön stad (Göteborg stad, 2014) krävs för att en park ska uppnå sociotopvärdet *Vila*.

Grönstruktur

Lundbys grönstruktur är kopplad till den gröna kilen *Hisingens gröna kulturlandskapskil* och till viss del till *Backa-Rödbokilen* (bild 2, sid. 5). Här är Hisingsparkens koppling till Svarte mosse-området i stadsdelen Västra Hisingen av stor betydelse både ur ett socialt och ekologiskt perspektiv. Lundby har också ett flertal stadsparker och stadsdelsparker spridda över stadsdelen.

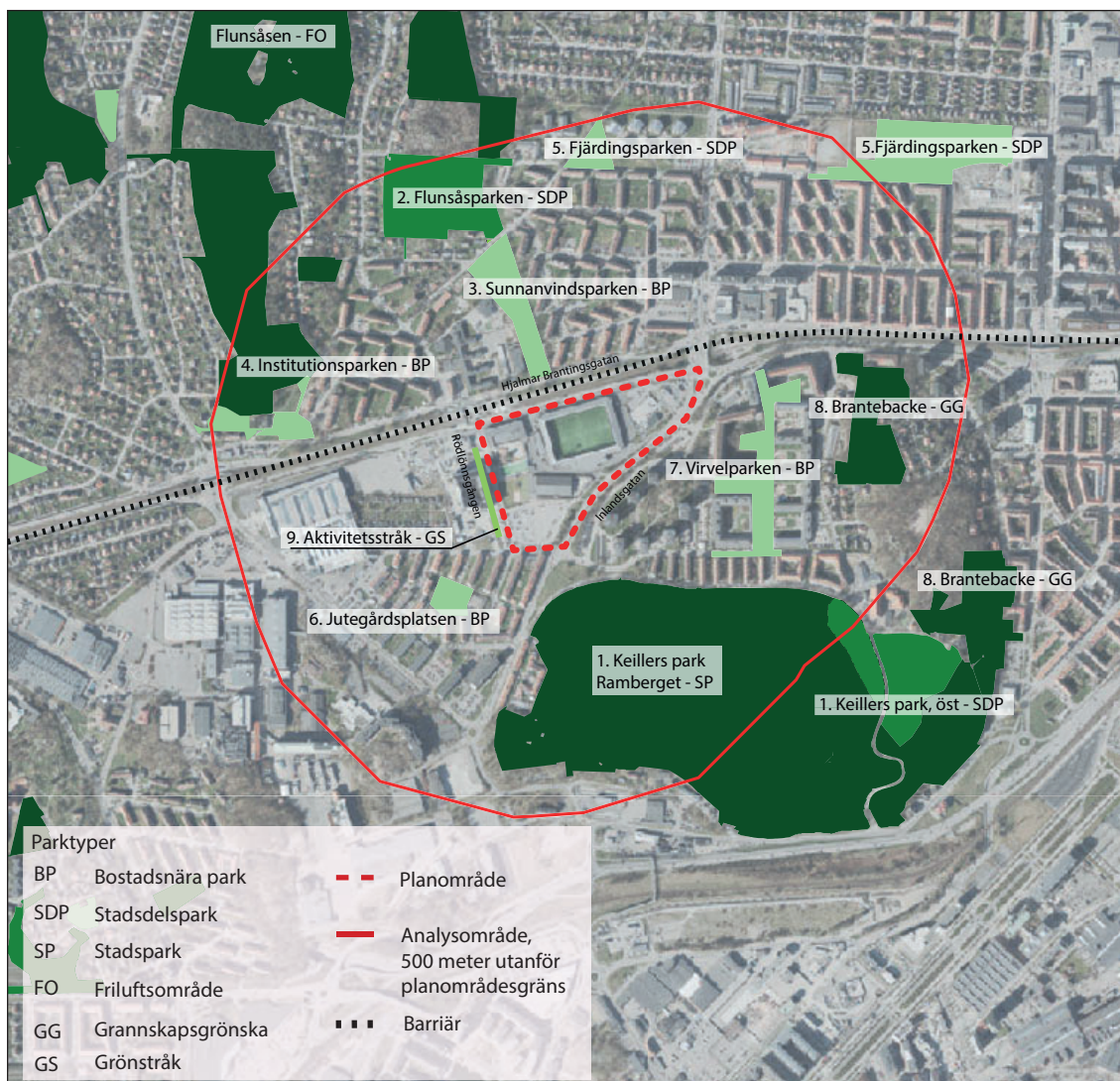

Bild 6. Parktyper och Tillgänglighetskategorier. Bilden visar de parker som omger planområdet samt vilka parktyper (legend i bild) och tillgänglighetskategorier (legend nedanför bild) de tillhör.

Tillgänglighetskategorier

Klassificering i kategorierna 1-3 avgör i vilken grad ytor har förutsättningar att rymma parkkvaliteter med avseende på tillgänglighet, både vad gäller angöring och vad gäller krav på relativt plana ytor för vistelsekvaliteter.

- Kategori 1:** Grönområde där i stort sett hela ytan har förutsättning att göras tillgänglig. Större delen av ytan är relativt plan. Generellt typiska parkmiljöer, men kan skötas mer eller mindre intensivt.
- Kategori 2:** Grönområde som i delar har förutsättningar för tillgänglighet men i andra delar är otillgängligt. Minst 0,2 hektar av ytan ska vara relativt plan. Dessa ytor innehåller ofta både ytor med parkkaraktär och naturmark.
- Kategori 3:** Grönområden med begränsad tillgänglighet, där mindre delar bedöms kunna göras mer tillgängliga, kräver dock större insatser. Ofta kuperade ytor med naturkaraktär, eller extensivt skött park med svår topografi.

Angränsande parker och naturområden

Beskrivning av parker och grönområden i planområdets omgivning

Nedan följer en beskrivning av parker och grönområden i planområdets omgivning.

Parkernas karaktär beskrivs genom sin parktyp (bostadsnära park, stadsdelspark, stadspark osv) samt genom sociotopvärden. För en närmare beskrivning av vad dessa begrepp innebär, se *Bilaga: Planeringsförutsättningar (sid. 26-27)*.

Stadspark

(1) I söder angränsar planområdet till stadsparken Keillers park. Parken består av en del med naturkaraktär och en del med mer finparkskaraktär med anlagd damm och statyer. Här finns en lekplats vid Rambergsskolan och ett utegym. Parken är mycket kuperad och möter planområdet med en utblickspunkt. I framtiden kommer parken att utvecklas med bland annat trygghetsskapande insatser såsom belysning och förbättrad tillgänglighet genom upprustning av gångvägar, trappor och entréer (*bild. 10, sid. 16*). Nyligen genomfördes upprustning av två entréer, en i väst (*se rödmarkerad pil ut mot Inlandsgatan*) och en i söder mot Herkulesgatan, samt av ett gångstråk som sträcker sig i väst-östlig riktning från Inlandsgatan.

Sociotopvärden enl. Stadsdelsvis grönplan (Göteborgs stad, 2019): *Mötesplats* och *Vila*. Sociotopvärden enl. MapInfo (Göteborgs stad, 2021): *Evenemang, Kulturhistoria, Motion, Mötesplats, Naturupplevelse, Picknick, Promenad* och *Vila*.

Stadsdelspark

2. Flunsåsparken är en populär folkpark med scen för evenemang. Sociotopvärden enl. Stadsdelsvis grönplan: *Evenemang, Kulturhistoria, Mötesplats* och *Promenad*. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Kulturhistoria, Lek, Naturupplevelse, Picknick* och *Promenad*.

5. Fjärdingsparken (tidigare Långängsparken/Rosenparken). Upprustning av Fjärdingsparken pågår och sker etappvis under 2017 - 2022, som en följd av att delar av parken ska bebyggas. Sociotopvärde idag: *Promenad*.

Bostadsnära park

3. Sunnanvindsparken utgör en viktig grön koppling till Flunsåsparken. Blackevägens förskola ligger alldeles intill och har anlagd utemiljö på parkmark. Sociotopvärden enl. Stadsdelsvis grönplan: *Picknick, Promenad* och *Vila*. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Picknick, Promenad* och *Vila*.

4. Institutionsparken ligger i kanten av berget Flunsåsen med stora delar som är branta, vilket begränsar användningen. Delar av parken består av plana gräsytor med uppvuxna träd. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Lek, Picknick, Promenad, Utblick* och *Vila*.

6. Jutegårdsplatsen består av en stor gräsyta och en områdeslekplats. Östra Keillergatans förskola ligger bredvid. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Lek, Mötesplats* och *Vila*.

7. Virvelparken utgör en viktigt grön koppling från Wieselgrensplatsen till Ramberget. Sociotopvärden enl. Stadsdelsvis grönplan: *Blomning, Lek, Mötesplats, Sällskapslek, Vila*. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Bollsport, Lek, Mötesplats, Vila* och *Sällskapslek*.

Grannskapsgrönska

8. Brantebacke är en grön koppling till Ramberget/Keillers park från Virvelvindsgatan. Sociotopvärden: *Blomning, Lek, Promenad, Utsikt*. Sociotopvärden enl. MapInfo: *Bollsport, Lek, Promenad* och *Utblick*.

Aktivitetsstråk

9. I väst, längs med Rödlönnsången, angränsar planområdet till ett aktivitetsstråk som byggdes i samband med "*Detaljplan för bostäder vid Rambergsvallen inom stadsdelarna Rambergsstaden och Biskopsgården i Göteborg*". Stråket innehåller bland annat en bollplan, studs mattor, sittplatser och yta för parkour. Träd, växter och pergolor gör stråket grönt och skyddar det mot vind och regn på sina ställen. Ytan har en total storlek på ca 2000 kvm, varav ca 400 kvm består av gröna ytor och träd. Sociotopvärden: *Mötesplats* och *Sällskapslek*.

Analys av planområdets tillgång till Stadspark, Stadsdelspark och Bostadsnära park

Space syntax-analyser över tillgången till park i och omkring planområdet visar att området har god tillgång till kategorierna Stadsdelspark och Stadspark men en brist på Bostadsnära park (bild 7 och 8, sid. 13).

Teckenförklaring

Stads-/stadsdelsparker

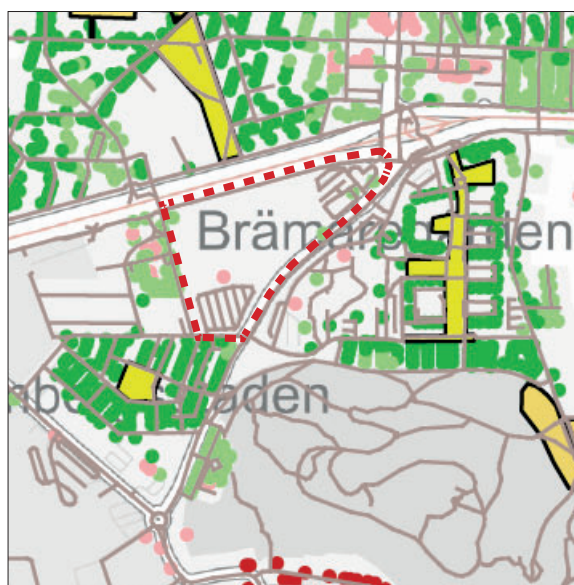
Stadsdelspark

Stadspark

Adresspunkter

- 500 - 1000 m
- 500 - 1000 m
- 1000 - 1500 m (brist)
- Mer än 1500 m (brist)
- Gångvägar

Bild 7. Space Syntax-analys, punkterna i bilden är adresspunkter och visar att adresspunkten inom planområdet har god tillgång till "Stadsdelspark" och "Stadspark"

Teckenförklaring

Bostadsnära park/naturomr

Kategori 1

Kategori 2

Adresspunkter

- 0 - 200 m
- 200 - 300 m
- 300 - 500 m (brist)
- Mer än 500 m (brist)
- Gångvägar

Bild 8. Space Syntax-analys, punkterna i bilden är adresspunkter och visar att adressen inom planområdet har brist på Bostadsnära park

Analys av planområdets tillgång till offentlig friyta

Målsiffra och metod

Inom staden finns en ambition att 15% av den totala markanvändningen ska utgöras av icke-trafikal, offentlig friyta och att minst två tredjedelar av denna procentsats ska utgöras av park eller natur. Siffran grundar sig i forskningsrapporten *Mäta stad* (Space scape, 2016) och används som inriktningsbeslut i Göteborgs stads kommande översiktsplan (Byggnadsnämnden, 2020). För att ta reda på hur tillgången till friyta ser ut i närheten av planområdet görs här en analys av markanvändningen inom och i närheten av planområdet. Analysområdet består av planområdet samt en buffertzon på 500 meters radie runt planområdet (*bild 6, sid. 10*). I denna siffra inkluderas alla parker, naturområden, torg, mindre platsbildningar och gröna bilfria stråk över 0,2 ha som förvaltas av Park- och naturförvaltningen. Analysen visar också vilken grad av tillgänglighet grönområdena har med avseende på både angöring och krav på relativt

Andel offentlig friyta inom analysområdet (inom 500m radie från planområdet)

Analysområdets totala storlek i ha	143,1
Friytetillgång i ha	
Kategori 1-2 Park (inkl övrig friyta) *	8,4
Kategori 3 Natur	2,2
Kategori 3 Park	20
Kategori 1-3	30,5
Friytetillgång i procent (målsiffra 15 % tillgänglig offentlig friyta)	
Kategori 1-2	6%
Kategori 3 Natur	2%
Kategori 3 Park	14%
Kategori 1-3	21%

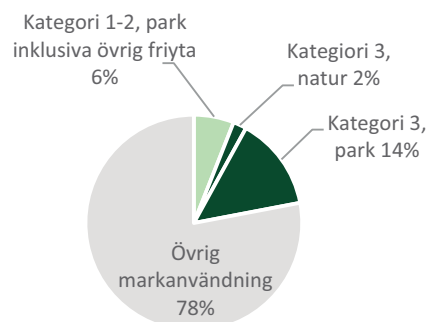

Bild 9.

plana ytor för vistelsekvaliteter. Friyta på kvartersmark inkluderas ej i analysen då Park- och naturförvaltningen inte har rådighet över dessa ytor och därmed inte kan säkerställa att dess kvalitet och att de är allmänt tillgängliga över tid.

Resultat

Analysen visar att 21% av marken utgörs av friytor (kategori 1-3), men att endast 6 procentenheter av dessa 21 procentenheter (mindre än en tredjedel) utgörs av friytor där hela- eller delar av ytorna har goda förutsättningar att göras tillgängliga (kategori 1 till 2). De resterande 15 procentenheterna (kategori 3) har en begränsad tillgänglighet och skulle kräva stora insatser för att göras tillgängliga. Parkerna inom kategori 3 utgörs av Keillers park och Flunsåsparken. Naturområdet inom kategori 3 utgörs av Brantebacke där terrängen är mycket kuperad. Resterande parker går under kategori 1 och 2 och består av mer "typiska" parkmiljöer.

Också områdena norr om planområdet blir svårtillgängliga då planområdet här avgränsas av Hjalmar Brantingsgatan. Ur det här perspektivet är Fjärdingsparken den park som är mest tillgänglig, medan parkerna norr om Hjalmar Brantingsgatan är svårast att nå.

Sammanfattningsvis visar analysen att detaljplaneområdet har god tillgång till grönstruktur avseende det ekologiska målet i *Grönstrategi för en tät och grön stad* (Göteborgs stad, 2014), men en avsaknad av grönstruktur avseende det sociala målet i samma strategi. Att endast 6% av friytorna kan räknas som tillgängliga påvisar ett behov av fler tillgängliga friytor i planområdets närhet.

Planområdets grönstruktur

Nulägesbeskrivning

Bild 10 . Planområdets grönstruktur

Planområdets grönstruktur

Beskrivning av gröna värden inom planområdet

Planområdet domineras idag av hårdgjorda ytor och bedöms ha låga naturvärden. Utöver en gräsyta i anslutning till Lundbybadet utgör ett antal trädrader längs med Inlandsgatan området enda gröna inslag. I *Översiktlig naturvärdesbedömning längs Inlandsgatan* (PoNF, 2019) pekas ett antal träd längs med Inlandsgatan ut som värdefulla (trädrad 1-5, bild 10, sid. 16). Nedan följer en beskrivning av dessa:

1. Ojämn rad av träd och buskar längs västra delen av Inlandsgatan.
Ett större träd, björk, resten yngre träd blandat av främst lövträd med inslag av ett par tallar. Flera körsbärsträd och buskar som blommar och ger bär på hösten. Lokalt naturvärde för insekter och fåglar. Inget biotopskydd.
2. Ojämn rad av körsbärsträd och oxlar, västra sidan Inlandsgatan.
Träd som blommar på våren och ger bär på hösten. Lokalt naturvärde för insekter och fåglar. Inget biotopskydd.
3. Jämn rad av unga björkar. Björkarna är unga och klena och bedöms därför inte vara biotopskyddade. Lågt naturvärde.
4. Ojämn rad/grupp av lövträd. Idag finns en ojämn trädrad bestående av klenare Sorbus (oxel eller rönn) och kärrek på runt 20 cm i diameter. Träden är inte så gamla och har endast ett visst lokalt naturvärde i och med bär på hösten. Ej biotopskydd, låga naturvärden.

Sammanfattning

Utredningen pekar ut de blommande och bärande buskarna och träden längs västra delen av Inlandsgatan som särskilt värdefulla. Blommor och bär ger lokala naturvärden för insekter och fåglar. Resten av träden längs gatan har låga naturvärden. Störst naturvärden har en trädrad utanför planområdet (*trädrad 5*), öster om Inlandsgatan, där en av trädraderna är biotopskyddad.

Sammanfattning och analys

Planområdet är beläget i en växande stadsdel med en grönstruktur, som trots sin utsträckning, med koppling till två av stadens gröna kilar och ett flertal parker, har en begränsad tillgänglighet. Av planområdets omringliggande, icke-trafikala friytor kan endast 6% räknas som tillgängliga. Detta beror på områdets stora höjdskillnader och barriärer bestående av trafikerade leder. De trafikerade lederna drar också ner på parkernas rekreativa värde då de medför höga bullernivåer.

Grönstrukturen kopplat till det Sociala målet i Göteborg stads Grönstrategi

Planområdet har en brist på tillgång till grönstruktur kopplad till de sociala målen i *Grönstrategi för en tät och grön stad* (Göteborg stad, 2014). Härmed bör det inom detaljplaneområdet tillskapas tillgängliga friytor med värden kopplade till *Grönstrategins* sociala mål. Då området omges av ett stort antal parker görs bedömningen, utifrån platsens förutsättningar och vad som kan vara skäligt, att detta inte nödvändigtvis behöver göras i form av en regelrätt park. Den brist på parktypen bostadsnära park som Space Syntax-analyserna visar tolkas därmed som att nya friytor behöver tillkomma och att dessa bör främja sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt ett *Varierat växt och djurliv*.

Grönstrukturen kopplat till det Ekologiska målet i Göteborg stads Grönstrategi

Planområdet har en god tillgång till omringliggande grönstruktur kopplad till de ekologiska målen i *Grönstrategi för en tät och grön stad*. Dock har planområdet i sig en näst intill total avsaknad av gröna värden. Det är tydligt att området utgör ett avbrott i grönstrukturen mellan stadsparken Keillers park i söder och stadsdelsparken Flunsåsparken i norr. Härmed bör fler ekologiska värden tillskapas i området. Genom nya planteringar och trädtrader på nya friytor, samt längs med vägar och stråk kan spridningskorridorer utvecklas. I *Naturvärdesbedömningen* (Göteborgs stad, 2019) föreslås att området utökas med fler träd och buskar, gärna blommande som ger bär och frukt för lokala fåglar och insekter. Exempel på sorter är oxel, rönn och sälg. Sälgen har de tidigaste vårblommorna och är viktig föda för vårens första pollinatörer, dvs de bin och humlor som är tidigast på våren.

Aktivitetsstråket längs med Rödlönngången - en möjlighet att stärka grönstrukturen

Genom att bredda och utveckla aktivitetsstråket längs med Rödlönngången kan bostadsnära parkkvaliteter tillskapas och planområdets tillgång till grönstruktur kopplad till *Grönstrategins* ekologisk och sociala mål stärkas. Även om stråket idag,

trots sin storlek på 0,2ha, inte kan definieras som en bostadsnära park då stråket har en avlång form, ca 165x13 meter, och upplevs mer som en passage än som en vistelseyta, har stråket potential att utvecklas mot en karaktär som närmar sig definitionen bostadsnära park, nämligen ett *”Litet grönområde som används främst av boende och verksamma inom omgivande kvarter”* (bild 11, sid. 19).

En breddning av aktivitetsstråket skulle möjliggöra en komplettering av sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek* med sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt *Varierat växt och djurliv*. Nya ytor i stråkets östra delar skulle ge plats för fler planteringar och sittmöjligheter (*Varierat växt och djurliv* samt *Vila*). Genom att utöver detta skapa ett antal platsbildningar där stråket breddas ytterligare kan sammanhängande grönska i form av planteringar och klungor av träd etableras (*Grön oas*). Dessa platsbildningar bör skapas där ljusförhållandena är som bäst, ex. i korsningen Rödlönnsången/Korstörnegatan. En ljudnivå under eller lika med 50dB bör

Typ av område	Närhet till bostad utan barriär	Storlek	Kvaliteter
Bostadsnära parker och naturområde Litet grönområde som används främst av boende och verksamma i omgivande kvarter	300 meter från bostad Inte korsa trafikleder, större vattendrag eller större nivåskillnader	Minst 0,2 hektar	Sociotopvärden: Vila, Mötesplats Varierat växt- och djurliv Grön oas/plats/park/natur

Bild 11. Göteborgs stads Grönstrategi visar att bostadsnära park ska finnas inom 300 meter till bostad samt vilka kvaliteter/sociotopvärden en sådan park ska innehålla.

Tillgångar och behov

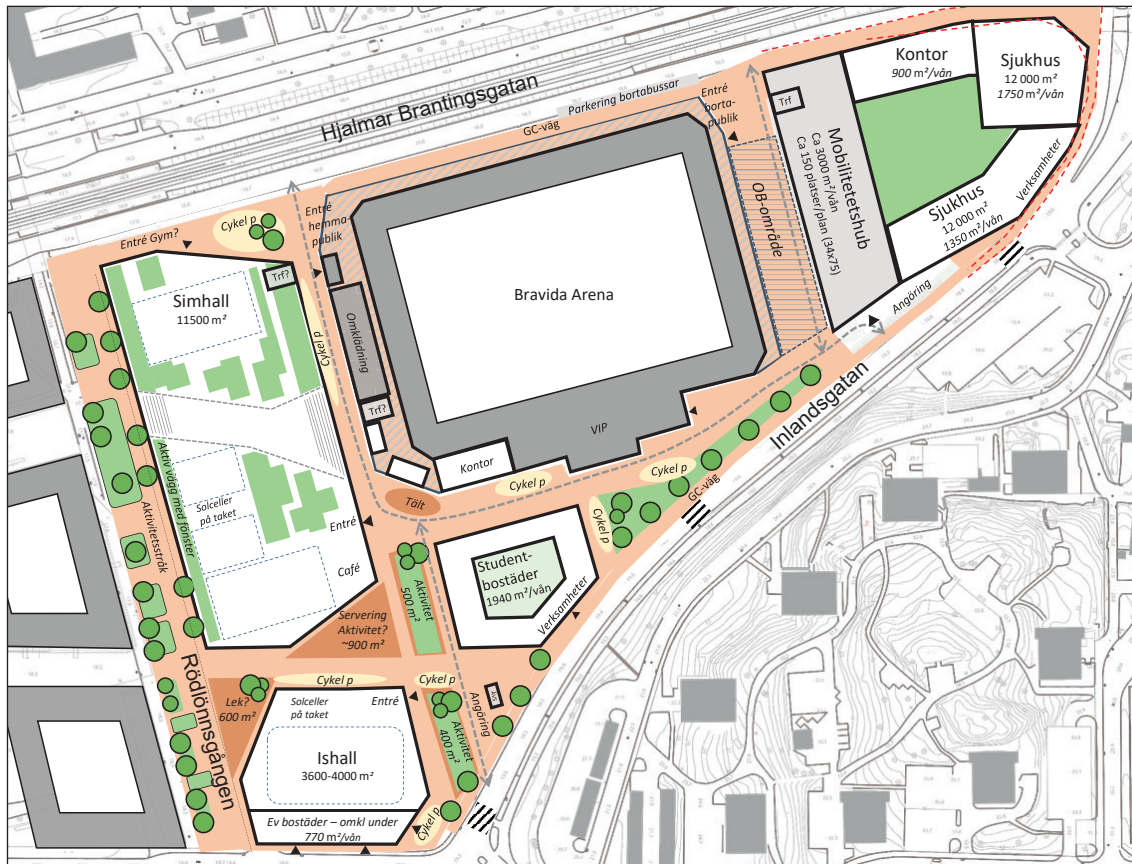

Bild 12. Skiss planområde, SBK, 201014

Detaljplanens syfte

Detaljplanen tas fram i syfte att i väster ersätta Idrott och Föreningsförvaltningens befintliga anläggningar för bad- och ishall med nya uppdaterade anläggningar. Detaljplanens syfte är också att i öster möjliggöra för Västfastigheter att bygga ett nytt sjukhus som del av Lundby sjukhus. Inom planen utreds också möjligheten till bostäder söder om Bravida Arena samt i anslutning till Ishall och sjukhus. Då IoFF:s nybyggnationer innebär att ett populärt utomhusbad försvinner, finns inom planen också en ambition att tillskapa något förvaltningen kallar "Aktiva utemiljöer", ett utomhusområde för spontan aktivitet som kan nås av allmänheten gratis och dygnet runt.

Utdrag ur detaljplanens krav på innehåll och utformning enligt projektplanen (201118):

- Utbyggnad av Lundbybadet till "områdesbad" enligt IoFF:s badstrategi - utomhusbad rivs (IoFF)
- Ersätta ishallen Rambergsrinken med en ny ishall (IoFF)
- Möjliggöra ett nytt sjukhus som del av Lundby sjukhus (Västfastigheter)
- Utredda möjligheten att bygga ut bostäder, men vid eventuell intressekonflikt ska idrottsanläggningarna och sjukhusändamålet prioriteras (FK)
- Hantering av parkeringsbehov samlat i parkeringshus
- "Urban och trygghetsskapande utformning av bebyggelsen i området med publika lokaler i tomtgräns och gena stråk genom området som anknyter till omgivande gatunät. " (BN)
- Underlätta för gående att ta sig mellan planområdet och hållplatslägen samt Wieselgrensplatsen. (TK/SBK)
- Planen påverkar ett stort antal människors vardagsliv och har betydelse för att minska skillnader i livsvillkor och hälsa. Fördjupad SKA/BKA rapport föreslås. Särskilt fokus på hälsa, säkerhet, trygghet och barnperspektivet. (SDF)
- Öka attraktiviteten för vistelse, fotgängare och cyklister. (TK)

Detaljplanens påverkan på grönstrukturen

Detaljplanen har goda förutsättningar att påverka områdets grönstruktur positivt då en ny plan ger möjlighet att tillskapa de gröna värden området saknar idag. Den strävan som finns inom detaljplanen att uppnå en "allmän karaktär", genom både allmänna inomhus- och utomhusytor, kan vara en möjlighet att kompensera för de sociala värden grönstrukturen saknar idag. Den ambition Idrott- och föreningsförvaltningen har om att tillskapa så kallade "Aktiva utemiljöer" med platser för spontan aktivitet går väl i linje med fler av de sociala målen i *Göteborgs grönstrategi* (2014) och kan bli ett komplement till Park- och naturförvaltningens friytor. Denna ambition går dock på sätt och vis emot Grönstrukturutredningens indikation om planområdets behov av sociotopvärdena *Vila* och *Grön oas*. Även det faktum att området på fler sätt kommer ha en "aktiv" karaktär med genomströmning av många människor motsätter sig förutsättningarna för dessa sociotopvärden. Balansen mellan aktiva och rogivande miljöer bör därför noga beaktas i utformningsskedet. Detta ger belägg för att även IoFF:s Aktiva utemiljöer bör innehålla inslag av gröna värden och inslag av *Vila*.

Vad finns?

- Aktivitetsstråk längs med Rödlönsgången med sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek*
- Gräsplan i anslutning till utomhusbadet
- Värdefulla blommande och fruktbärande träd väster om inlandsgatan
- Stadsspark Keillers park i söder, med begränsad tillgänglighet då parken är belägen på en höjd
- Bostadsnära park Sunnanvindsparken och folkparken Flunsåsparken i norr med begränsad tillgång på grund av barriären Hjalmar Brantingsgatan
- Bostadsnära park med lekplats vid Jutegårdsplatsen, god tillgänglighet
- Bostadsnära park Virvelparken, med begränsad tillgänglighet då parken är belägen på en höjd

Vad behövs?

- Grönytor med karaktär av bostadsnära park och sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* och *Varierat växt- och djurliv*
- Tillgängliga, icke-trafikala friytor som bidrar till sociala värden. Strategiska lägen för dessa ytor är entréplatser och stråk för en garanterad allmänt tillgänglig genomfart genom området i framtiden
- Sociotopvärdet *Vila*. Skärma av trafikerade bilvägar och skapa gröna, fredade rum
- Sociotopvärdet *Grön oas*. Möjliggör för sammanhängande grönska/klungor av träd etc på större ytor
- Sociotopvärdet *Varierat växt- och djurliv*. Tillskapa ängsytor/perennytor, trädrader och öppna dagvattenlösningar
- Stärkt koppling till Keillers park
- Brygga över barriären Hjalmar Brantingsgatan mot Sunnanvindsparken/Flunsåsparken
- Bevara trädrader med blommande och fruktbärande träd längs med Inlandsgatan. Dessa kvaliteter bör dock vägas mot sociotopvärdet *Vila* då bebyggelsestruktur kan behöva ersätta träden för att ge en avskärmande effekt mot inlandsgatan. Träden bör då kompenseras med nya träd på andra platser i området.
- Trädrader och planteringar längs med vägar och stråk. Detta ger bra spridningsvägar för växt- och djurliv, god orienterbarhet, samt bidrar till ett rekreativsvärde.

Förslag på strategi

Nyttja

- Aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången med sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek*
- Stadspark Keillers park i söder - stärk fysisk och visuell koppling
- Bostadsnära park Sunnanvindsparken och stadsdelsparken Flunsåsparken i norr, stärk koppling över Hjalmar Brantingsgatan
- Bostadsnära park med lekplats, Jutegårdsplatsen, stärk koppling och utveckla lekplats

Värna

- Planområdets läge i de gröna kilarna *Hisingens gröna kulturlandskapskil* och *Backa-Rödbokilen*
- Värdefulla blommande och fruktbärande träd väster om Inlandsgatan

Utveckla

- Aktivitetsstråket Rödlönsgången för att uppnå bostadsnära parkkvaliteter

Befintliga sociotopvärdena *Mötesplats* och *Sällskapslek* bör kompletteras med sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt *Varierat växt och djurliv*. Detta kan göras genom att bredda stråket samt genom att skapa ett antal större platsbildningar längs med stråket. Dessa platsbildningar bör skapas där ljusförhållandena är som bäst, ex. i korsningen Rödlönsgången/Korstörnegatan. En kompletterande utformning med ett antal avskärmade platser längs med stråket bestående av sittplatser och lummiga planteringar kan främja känslan av lugn. En ljudnivå under eller lika med 50dB bör eftersträvas.

Tillskapa

- Sociotopvärdena *Vila* samt *Varierat växt och djurliv* inom Idrott och föreningsförvaltningens ytor för Aktiva utemiljöer

Genom att tillföra sociotopvärdena *Vila* och *Varierat växt och djurliv* till IoFF:s Aktiva utemiljöer kan dessa ytor komplettera aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången och stärka områdets bostadsnära parkkvaliteter. Genom att placera de Aktiva ytorna i områdets mitt, och bebyggelse utmed trafikerade

vägar, kan ljuddämpade utomhusmiljöer skapas.

- **Trädrader och planteringar längs med gator och vägar**

Ger lättorienterade, trivsamma gång- och cykelstråk, samt gynnar biologiska spridningskorridorer och dagvattenhantering.

Förslag på hur SBK:s detaljplaneförslag kan utvecklas för att närma sig målen i PoNF:s grönstrategi

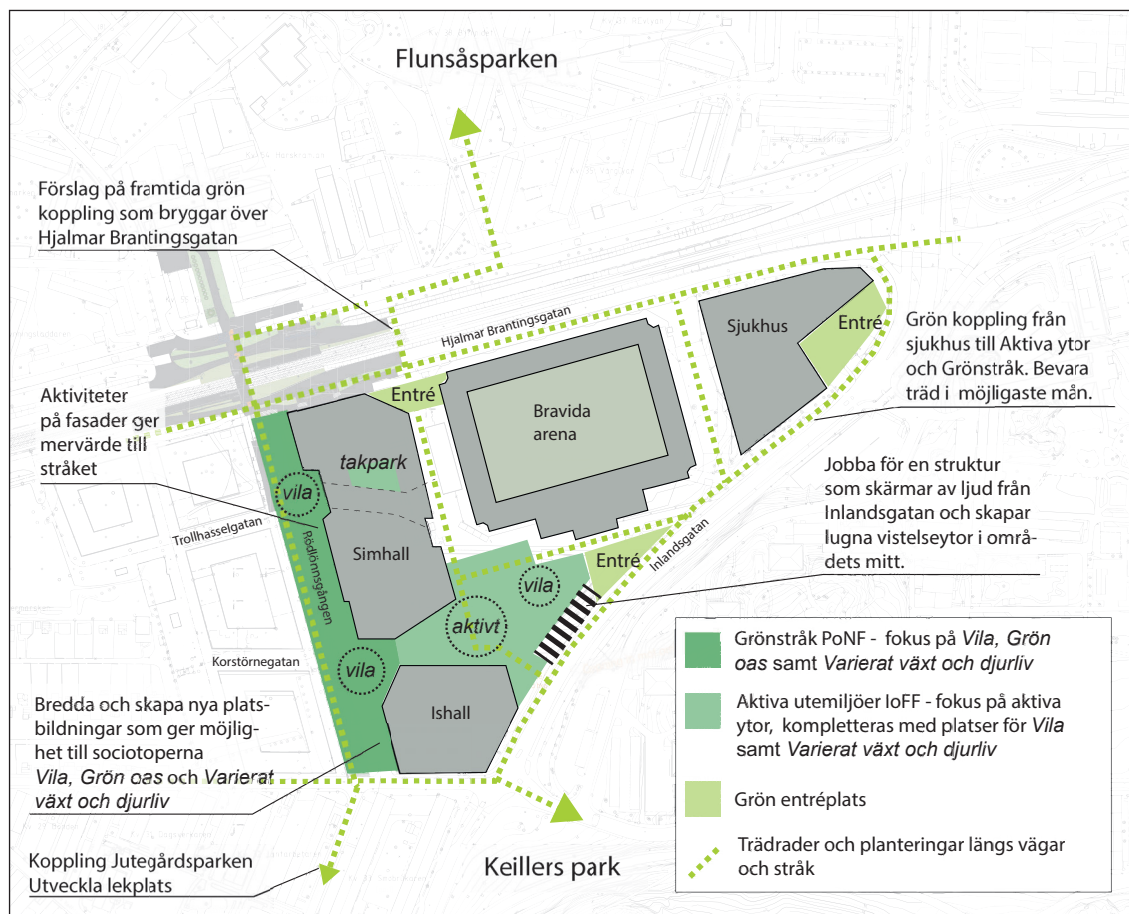

Bild 13. Förslag på hur Detaljplanen kan utvecklas för att följa PoNF:s grönstrategi

Beskrivning av förslaget

Förslaget visar hur aktivitetsstråket längs med Rödlönsgången kan breddas och ge plats för en utformning som främjar sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt *Varierat växt och djurliv*. Förslaget visar också hur Idrott och föreningsförvaltningens ytor för Aktiva utemiljöer kan placeras i områdets mitt och kompletteras med *Vila* och ett *Varierat växt och djurliv*. Förslagsvis placeras de mest högaktiva aktiviteterna i områdets centrum, och platserna för *Vila* i områdets utkanter. Platserna för *Vila* bör också placeras i områdets mest solexponerade delar då stora delar av området ligger i skugga under en majoritet av dagen. Genom att skärma av Inlandsgatan med bebyggelse eller växtlighet kan fredade ytor skapas i planområdets mitt.

Behov av ytterligare utredningar

Utredning

Park och naturförvaltningen ser ett behov av en förslagshandling på hur områdets offentliga friytor kan utformas. Syftet är att utreda om aktivitetsstråket kan utvecklas med bostadsnära parkkvaliteter. Syftet är också att undersöka om och hur IoFF:s kvartersmark kan samspela med PoNF:s offentliga friytor som en sammanhållen yta. Målet är att skapa en miljö med offentliga karaktär där sociotopvärdena *Vila*, *Grön oas* samt *Varierat växt och djurliv* kan samspela med platser som uppmuntrar till aktivitet.

Bilaga: Planeringsförutsättningar

Utredningens syfte

Utredningens syfte är att ta fram en områdesspecifik utredning för att inom plan- och programarbete uppnå Grönstrategins mål samt tillgodose en god kvalitet på grönstrukturen i området. Grönstrukturens brister, behov och möjligheter samlas i utredningen för att denna information ska kunna komma in i rätt skede i planprocessen. Grönstrukturutredningen berör enbart mark planlagd som allmän plats park eller allmän plats natur.

Grönstrategi för en tät och grön stad

Grönstrategi för en tät och grön stad är en målbild för hur en önskvärd grönstruktur i Göteborg kan se ut och fungera. Grönstrategin beskriver och sätter minsta mått på olika typer av gröna friytor, och klargör att alla boende och arbetande i Göteborg ska ha tillgång till parkmark inom 300 m från bostaden eller arbetsplatsen. Grönstrategin är ett planeringsdokument som ska ligga till grund för all planering i Göteborg. Grönstrategins olika park- och naturtyper:

Typ av område	Närhet till bostad utan barriär	Storlek	Kvaliteter
Bostadsnära parker och naturområde Litet grönområde som används främst av boende och verksamma i omgivande kvarter	300 meter från bostad Inte korsar trafikleder, större vattendrag eller större nivåskillnader	Minst 0,2 hektar	Sociotopvärden: Vila, Mötesplats Varierat växt- och djurliv Grön oas/plats/park/natur
Stadsdelspark Park som framförallt besöks av de som bor i den omgivande stadsdelen	1 kilometer från bostad, 15 minuters promenad Inte korsar trafikleder, större vattendrag eller större nivåskillnader	Minst 2 hektar	Sociotopvärden: Vila, Mötesplats, Picknick, Sällskapslek, Promenad, Lek Variation i karaktär mellan närliggande stadsdelsparker Varierat växt- och djurliv Grön oas/plats/park/natur
Stadspark Mångfunktionell park som är så attraktiv att den lockar människor från hela Göteborg	30 minuter med kollektivtrafik	Tillräckligt stor och attraktiv för att rymma och locka många människor och tåla användning	Tydligt särpräglad karaktär Variation mellan olika stadsparker Rikt växt- och djurliv
Större natur- och rekreationsområde Stort naturområde med ett flertal biologiska och rekreativa värden	30 minuter med kollektivtrafik	Tillräckligt stor och attraktiv för att rymma och locka många människor och tåla användning	Tydligt särpräglad karaktär Rikt växt- och djurliv

Källa: Grönstrategi för en tät och grön stad, park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad (2014)

Sociotopvärden

Sociotopvärden är ett sätt att beskriva kvaliteter på en plats, och vilka förutsättningar en park måste ha för att kunna inhysa en viss funktion. Sociotopvärden används som ett planeringsverktyg med syfte att skapa mångfunktionella parker och naturområden av hög kvalitet.

Stadens grönsstruktur ska ha förutsättningar för att inhysa olika sociotopvärden. I följande tabell redovisas de sociotopvärden som ska finnas i en bostadsnära park respektive en stadsdelspark, och vilka fysiska förutsättningar detta kräver:

	Kvaliteter (sociotopvärden)	Förutsättningar
BOSTADSNÄRA PARK Inom max 300 meter från bostad	Vila - Lugn och ro - Avkoppling - Hämta kraft	Större delen av parkytan understiger ljudnivå på 50 db
	Mötesplats* - Folkliv - Umgås - Titta på människor - Ha möten	- Parken behöver vara minst 45 m bred - Innehålla sittplatser - Minst hälften av parkytan är solbelyst kl 12 vid vårdagsjämning - Plan, öppen yta
	Grön oas - Lummighet och/eller omslutande rumslighet - Kontrast mot omgivningen	- Huvudsakligen vegetationstäckt mark - Parken behöver vara minst 45 m bred
	Varierat växt- och djurliv Många arter av växter och djur	Variation av livsmiljöer både övergripande livsmiljöer, t.ex. lövskog, och ett småskaligare livsmiljöer, exempelvis grova träd med bohål. (Ett varierat växt- och djurliv kallas också en stor biologisk mångfald.)
STADSDELSPARK Inom max 1 kilometer från bostad	Picknick - Picknick - Grilla - Utflykt med fika	- Attraktiv plats - Tillgängliga sittplatser
	Sällskapslek - Boule - Kubb - Brännboll	- Parken behöver vara minst 45 m bred - Plan, öppen yta klippt gräs
	Promenad - Promenera - Vandra - Strosa	- Underlag, tillgänglighet, variation? - Minsta mått sammanhängande stråk 500 m - Möjlighet till vila - sittplatser - God orienterbarhet
	Lek - Lekplats och/eller fri lek - Till exempel; kojbygge åka lådbil, åka pulka, klättra, cykla, vattenlek	- Tillrättalagd lek i form av lekredskap och/eller ej tillrättalagd lek i form av annat än lekredskap - Plan yta och/eller ojämn terräng

Källa: Stadsdelsvis Grönplan för Lundby, park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad (2018)

Tillgänglig park och natur

Utöver fysisk närhet påverkas människors tillgång till park och natur av hur tillgängliga områdena är. Olika grupper av människor har olika behov och det är därför viktigt att planera för allas olika förutsättningar. Enligt Grönstrategins delstrategi 4.4.2 bör Göteborgs parker och naturområden i möjligaste mån vara tillgängliga och användbara för alla, där topografi är en viktig aspekt att ta hänsyn till.

Stadens grönområden har klassificerats i fyra olika kategorier utifrån deras förutsättningar att rymma parkkvaliteter med avseende på tillgänglighet, både vad gäller angöring och vad gäller krav på relativt plana ytor för vistelsekvaliteter.

Kategori 1

Områden där i stort sätt hela ytan har förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt. Större delen av ytan, minst 0,2 hektar, utgörs av en relativt plan yta. Rör sig generellt om mer renodlade parkmiljöer, men kan skötas mer eller mindre intensivt.

Kategori 2

Områden som i delar har förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt men i andra delar är otillgängliga. Minst 0,2 hektar av ytan utgörs av en relativt plan yta. Dessa ytor är ofta hybrider mellan park- och naturmiljöer.

Kategori 3

Områden med begränsade förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt. Mindre delar bedöms kunna tillgängliggöras men detta krävs generellt större insatser. Dessa ytor är generellt kuperade ytor med naturmarkskaraktär eller intensivt skött park med svår topografi. Notera att dessa områden kan ha stora rekreativa värden för dem som har möjlighet att nyttja dem.

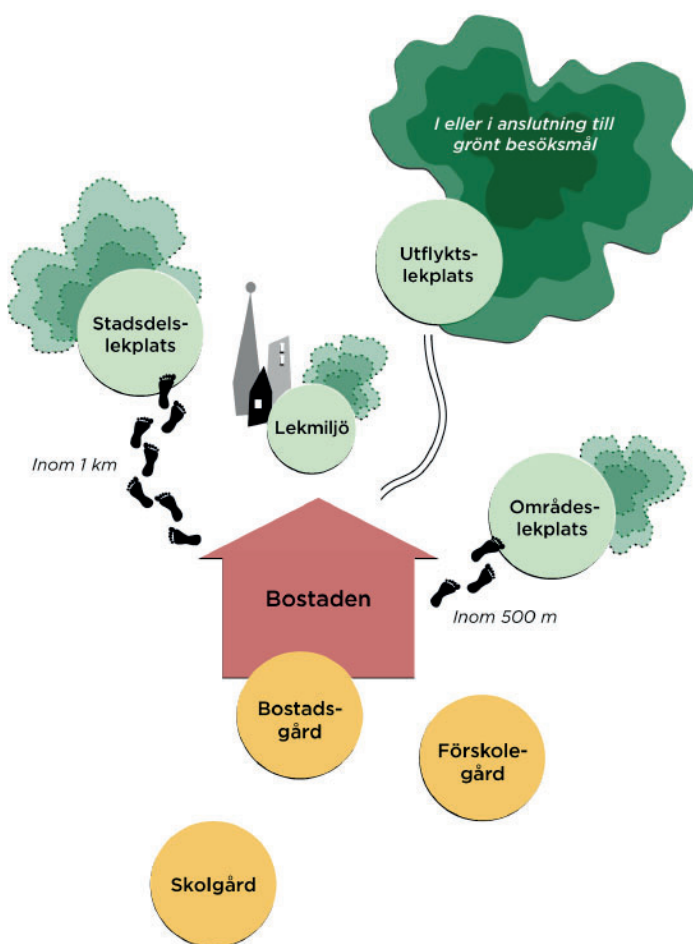
Kategori 4

Områden som bedöms sakna förutsättningar att göras tillgängliga för allmänheten. Ofta kraftigt kuperade ytor med naturkaraktär. Notera att dessa områden kan ha stora rekreativa värden för dem som har möjlighet att nyttja dem.

Riktlinje för lekplatser

Park- och naturförvaltningens riktlinje för lekplatser ska ge vägledning för hur förvaltningen ska planera, sköta, förvalta och utveckla stadens lekplatser. Fem principer har tagits fram och ska ligga till grund för arbete med allmänna lekplatser och andra lekmiljöer. För att skapa en lekvänlig stad ska stadens lekplatser vara: nära; för alla; utvecklande och stimulerande; säkra samt hållbara.

Den allmänna lekplatsen är en viktig oas för barn och fyller en betydelsefull funktion som offentligt rum och mötesplats i staden. Alla i Göteborg ska ha nära till utomhuslek, framförallt genom allmänna lekplatser men också genom andra lekmiljöer.

Områdeslekplats

- Lekplats riktad främst till mindre barn.
- Bör finnas inom 500 meters promenad från bostaden utan att passera större barriär.
- Bör placeras i anslutning till park- eller naturmark för att skapa förutsättningar för att leken kan fortsätta in till naturen. Det är dock viktigt att lekplatsen endast upplevs vara en del av parken och att säkra sociotopvärdena som gäller för aktuell kategori av park.

Stadsdelslekplats

- Större lekplatser som besöks av de som bor i hela stadsdelen och är samlingsplats för alla åldrar.
- Bör finnas inom 1 km från bostad.
- Bör ligga i anslutning till park- eller naturmark framförallt till stads- eller stadsdelsparker för att skapa förutsättningar för att leken kan fortsätta in till naturen.

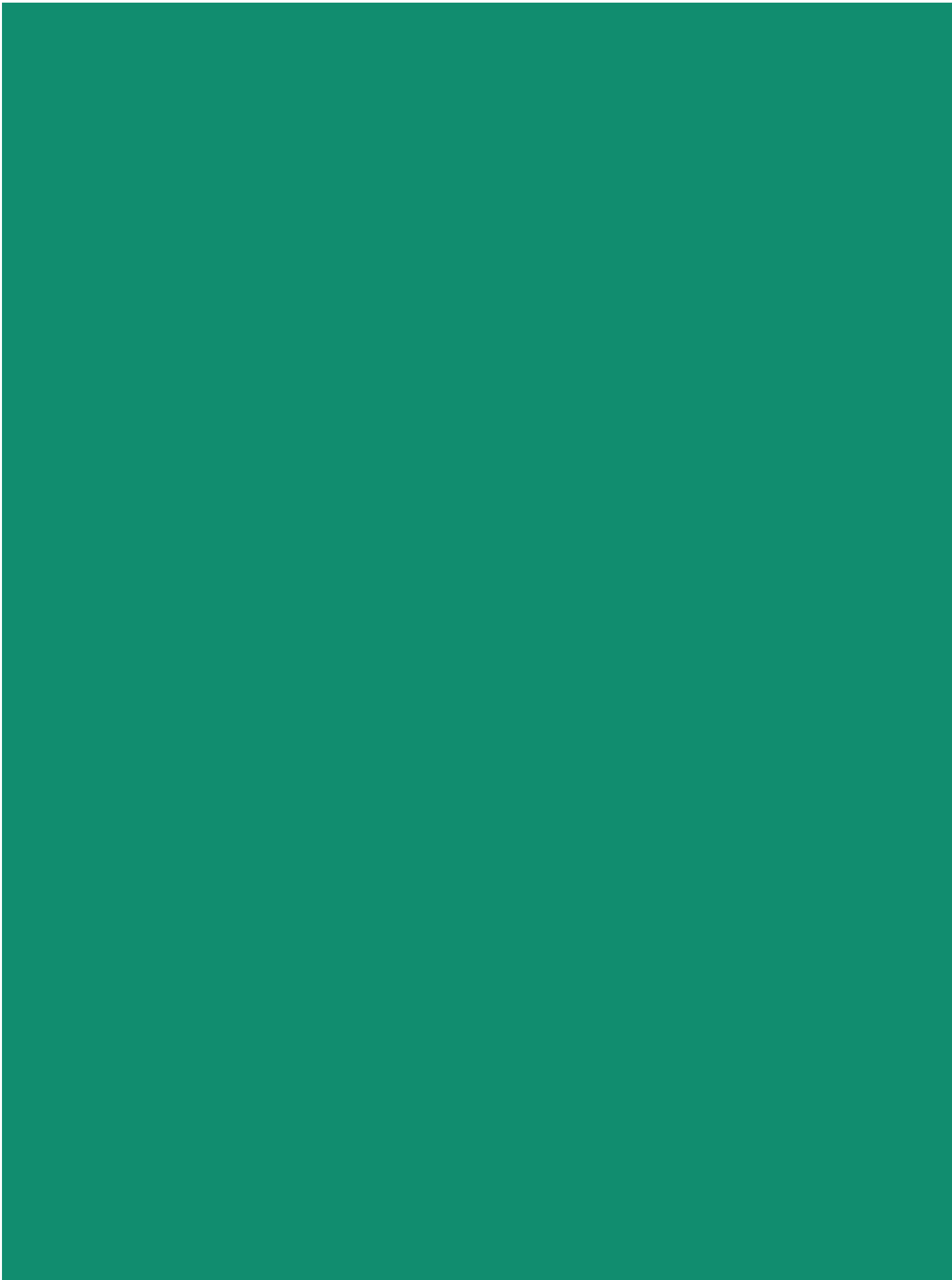
Utflyktslekplats

- Stora lekplatser som är unika, generationsövergripande och strategiskt belägna lek- och mötesplatser som är värda att ta sig till från hela staden.
- Ska placeras väl spridda över hela staden.
- Ska vara lättillgängliga genom närhet till god kollektivtrafik och lätt att hitta till och från via trygga och tillgängliga gångvägar.

Läs mer

Följande planeringsunderlag ligger till grund för grönstrukturutredningen:

- Byggnadsnämnden (2020). *Tjänsteutlåtande - inriktning ny översiktsplan för Göteborg samt fördjupningar för centrala Göteborg och för Högsbo - Frölunda*. Göteborgs stad.
- MapInfo, programvara för digitalt grafiskt informationssystem (2021). Göteborgs stad.
- Park- och naturförvaltningen (2014). *Grönstrategi för en tät och grön stad*. Göteborgs stad.
- Park- och naturförvaltningen (2019). *Park- och naturförvaltningens riktlinje för lekplatser - En lekvänlig stad för alla*. Göteborgs stad.
- Park- och naturförvaltningen (2019). *Stadsdelsvis grönplan Lundby*. Göteborgs stad.
- Park- och naturförvaltningen (2019). *Översiktlig naturvärdesbedömning längs Inlandsgatan*. Göteborgs stad.
- Stadsbyggnadskontoret och Fastighetskontoret (2014). *Strategi för Utbyggnadsplanering*. Göteborgs stad.
- Ståhle, A. et al. (2016). *Mäta stad - En guide till forskningsdriven stadsbyggnad*. Stockholm: Space Scape.

Göteborgs
Stad